

Goois Jaaroverzicht 2005

Bijna elke dag worden via het Goois Vogelnet per e-mail vogelwaarnemingen doorgegeven. Hans van Oosterhout maakte een jaaroverzicht van 2005

Hans van Oosterhout

Ik ga eens een nieuwe traditie in het leven roepen, een jaaroverzicht van Gooise vogels en andere leuke waarnemingen. Gezellig om te lezen in deze donkere dagen en wellicht een handvat om er het komende jaar op uit te trekken. De lijst zal niet volledig zijn, maar is een bloemlezing uit de afgelopen jaar verzonden GVN-mailtjes. In 2005 werden er maar liefst 233 mailtjes verzonden via het GVN.

2005 was voor Gooise begrippen een goed jaar. Hele zeldzame dwaalgasten werden niet gezien, maar er was des te meer te zien (en te horen) in het afgelopen jaar. In totaal werden er maar liefst 238 soorten vogels in het Gooi gezien (In 2004 waren dat er 232). Daarnaast zijn er nog enkele onbevestigde soorten dit jaar gemeld (Hop, Arendbuizerd, Kleine Vliegenvanger en Sneeuwganzen).

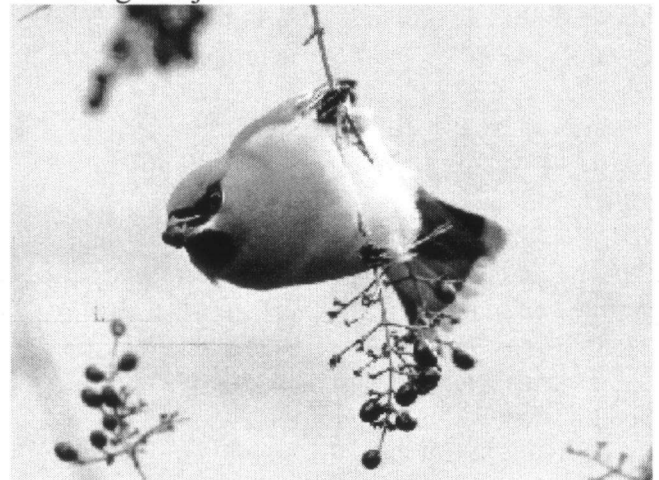
Januari

In de winter 2004/2005 zijn er meerdere plekken in het Gooi waar Roodborsttapuiten overwinterden. Klassieke plekken voor de soort zijn de Bovenmeent, de Wolfkamer en de Hoorneboegse Heide. Een adulte man IJseend overwintert al voor de vierde achtereenvolgende winter op het Gooimeer bij de Huizerpier, de vogel is deze winter in ieder geval tot 19 maart aanwezig. Ook is hier een juveniele Eider aanwezig. Deze vogel blijft het hele jaar rondom de Pier rondzwemmen en ruide geleidelijk door tot een adulte man.

Bonte Kraaien, die van oudsher in de Eempolders overwinterden, worden steeds schaarser in het Gooi (net als in de rest van Nederland overigens, waarschijnlijk trekken de vogels in de winter minder zuidelijk). Op 1 januari wordt één vogel gezien in de Eempolder. Op 2 januari is een vogel aanwezig bij de Egelshoek. Op het IJmeer bij Muiderberg wordt een Buffelkopeend gezien, deze vogel, waar van de herkomst nog onzeker is, wordt tot in ieder

geval 16 januari gezien. Een winterse Kleine Zilverreiger vliegt op 5 januari langs de Huizerpier. Het bekende mannetje Witoogend wordt weer geregeld opgemerkt in de grachten van de Vesting Naarden. Deze vogel wordt in ieder geval tot 9 februari gemeld.

Op 17 januari wordt er in Hoogt van 't Kruis, een bosgebied bij de Hoorneboeg, een Taigaboomkruiper ontdekt. Deze vogel trekt in de weken dat hij aanwezig is (waarin hij zich geregeld erg fraai laat bekijken) erg veel bekijks. De vogel wordt in ieder geval tot 14 maart daar aangetroffen en vanaf 12 maart blijken er zelfs twee verschillende vogels aanwezig te zijn.

*Pestvogel in Hilversum
Foto: Daan Schoonhoven*

Op 22 januari worden de eerste Pestvogels in het Gooi gemeld. In heel Nederland worden flink wat vogels gezien, en ook wij krijgen een flink stuk van deze invasie mee. In totaal worden er maar liefst 214 verschillende vogels gemeld (met als grootste groep 43 in Kerkelanden). De laatste vogel vliegt op 19 maart langs de Huizerpier.

Een vrouwtje Zwarte Roodstaart overwintert bij het Sportfondsenbad in Bussum.

*Pestvogel in Huizen
Foto: Taco Spanbroek*

Februari

Van oudsher een rustig maandje. Op meerdere plekken in het Gooi worden overwinterende Grote Gele Kwikstaarten gemeld. Ook enkele overwinterende Tjiftjaffen en Zwartkoppen worden gezien. De eerste zingende Zwarte Roodstaart wordt op 8 februari gehoord in Naarden. In de Bovenmeent wordt af en toe een Roerdomp waargenomen, de vogel is echter zeer moeilijk te vinden. Op 26 februari laat een Geoorde Fuut zich zien in de Bovenmeent, waar ook minimaal 2 Blauwe Kiekendieven de gehele winter rondvliegen. Op 28 februari vliegt er een Rode Wouw over de Hilversumse Meent.

Maart

De eerste waarnemingen van Raven worden weer gedaan. Nadat in 2004 1 paartje een succesvolle broedpoging had gedaan in het Spanderswoud (1 jong uitgevlogen) bleken er dit jaar meerdere paren territoriaal gedrag te vertonen. Er werden minimaal drie nesten gevonden in het Gooi, maar het aantal territoria bedroeg minimaal vijf. Dit jaar zijn er meerdere jongen uitgevlogen. Een leuke aanwinst van onze regionale broedvogels natuurlijk!

In maart worden meerdere Bokjes gemeld, waarschijnlijk door de plotseling ingevallen kouperiode met veel sneeuw. Ook worden er flink wat Houtsnippen opgemerkt. Op 5 maart wordt een groep van maar liefst vijftien Krooneenden gezien op de Spiegelplas bij Nederhorst den Berg. Op 6 maart vliegt er weer een Rode Wouw over het Gooi, ditmaal over Bussum Zuid. Op 13 maart wordt er nog een vogel gezien boven Bussum. Deze laatste datum waren er ook vier Velduilen aanwezig in de Eempolders.

Half maart breekt heel langzaam het voorjaar aan. De eerste zomergasten beginnen binnen te druppelen. Lepelaar (13 maart), Grutto (13 maart), zingende Zwartkop (13 maart), Boerenzwaluw (15 maart), Oeverzwaluw (16 maart), Zwartkopmeeuw (15 maart), Kleine Plevier (18 maart), Bontbekplevier (zelfde datum), Blauwborst (19 maart), zingende Tjiftjaf (20 maart), Gele Kwikstaart (21 maart), Fitis (23 maart), Zomertaling (23 maart), Purperreiger (25 maart), Boompieper (25 maart), Tapuit (26 maart), Kempshaan (29 maart) en Gekraagde Roodstaart (31 maart). Op 21 maart, de eerste echte 'lentedag' worden er op meerdere plekken de eerste vlinders waargenomen (Citroentje, Kleine Vos).

*Boomklever op de voerplank
Foto: Mark Eising*

Bij de Machine in het Naardermeer zijn langere tijd meerdere Krooneenden aanwezig. Op 25 maart wordt de eerste Beflijster van het voorjaar waargenomen bij de Groeve Oostermeent. Vanaf 28 maart zijn er weer Beflijsters aanwezig bij de vaste plek op de Aardjesberg,

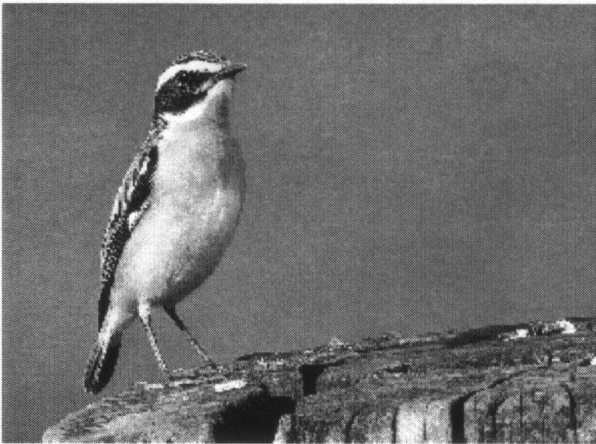
*Beflijster op de Aardjesberg
Foto: Arie van den Hout*

26 maart zit er een Rotgans in de Overscheense Polder. 23 maart worden bij een massaal bezochte telling van een Spreeuwenslaapplaats op het Laapersveld, maar liefst 20.000 vogels geteld.

In maart wordt ook de Gooise Telefooncirkel in het leven geroepen, waardoor leuke waarnemingen van vogels in het Gooi op een eenvoudige wijze verspreid kunnen worden onder geïnteresseerden. In het afgelopen jaar is hier veelvuldig gebruik van gemaakt. Deelnemen aan deze telefoonlijst kan natuurlijk altijd, door een mailtje te sturen aan het GVN.

April

April begint goed met een Velduil in de Eempolder. De eerste Snor zingt op 1 April in het Naardermeer, alsook een Rietzanger. Op 2 april vliegt er een eenzame Kraanvogel over de Bovenmeent. Op dezelfde datum ook de eerste Huiszwaluw. Zondag 3 april vliegen er twee Reuzensterns over de Bovenmeent.

*Paapje in de Eempolder
Foto: Arie van den Hout*

Vanaf 6 april wordt er een aantal keer een Buffelkopeend waargenomen op het Naardermeer. Op deze datum ook de eerste zingende Sprinkhaanzanger en de eerste Visdieven. 8 April brengt de eerste zingende Bonte Vliegenvanger voor het Gooi. Op 11 april wordt er een Kleine Zilverreiger waargenomen in de Bovenmeent. Op 12 april wordt hier het eerste Porseleinhoen gehoord. 15 april wordt de eerste Gierzwaluw waargenomen. De eerste Braamsluiper op 16 april. Op 17 april komt de eerste melding van een Wespendif op de heidevelden en op 20 april worden de eerste Koekoek, Boomvalk, Kleine Karekiet en

Tuinfluiters gezien en gehoord. Langzaam worden alle territoria weer ingenomen.

Op 17 april wordt er een langsvliegende Grauwe Kiekendief opgemerkt bij de Stichtse Brug en op 18 april wordt de grootste groep Beflijsters op de Aardjesberg waargenomen: 12 exemplaren. Ook op andere plekken in het Gooi worden Beflijsters gezien, de laatste wordt gezien op 16 mei.

Op 21 april wordt er een Draaihals ontdekt op de Aardjesberg. De vogel blijft de hele middag aanwezig en wordt door veel vogelaars gezien. In voorbereiding op een naderende Big Day, wordt op de Tafelbergheide een zingende Geelgors ontdekt op 24 april en de eerste zingende Grasmus aldaar en tevens een eerste zingende Nachtegaal bij de Stichtse Brug. Op dezelfde datum vliegt ook een Lachstern al foeragerend langs de machine van het Naardermeer. 29 april wordt de eerste zingende Fluiters in het Gooi gehoord, er zullen er nog velen volgen, de soort schijnt het de laatste jaren steeds beter te doen bij ons. 28 april verschijnen er drie Strandplevieren bij Huizen.

Op 24 april volgt de klapper van de maand. Utrechtse vogelaren ontdekken in de Eempolders een Zwarte Ibis. De vogel wordt helaas door weinig mensen gezien. In april werden meerdere Visarenden op doortrek waargenomen.

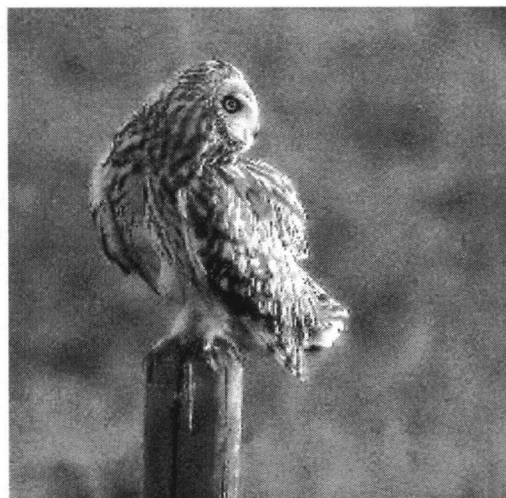

*Drukte op de eilanden van de Huizerpier
Foto: Toon de Deugd*

Mei

De eerste Roodpootvalk van dit jaar (en er zullen er nog meerdere volgen) wordt op 1 mei gezien boven Huizen. Op dezelfde dag vliegen er twee Zwarte Wouwen over Weesp. Op 9 mei vliegt er boven de waterzuivering van Huizen een Alpengierzwaluw, tussen enorme groepen andere zwaluwen. Later wordt de vogel ook nog gezien bij de Stichtse Brug. Op 7 mei vliegt er een ongekend grote groep van 60-70 Kanoeten laag over de Westerheide, een voorproefje op de ongekende steltloper trek van de komende week. Op 8 mei worden bij de Huizerpier twee Steenlopers, een Krombekstrandloper, een Drieteenstrandloper en een Kleine Strandloper gevonden. Op dezelfde datum wordt ook de Zwarte Ibis weer gezien in de Eempolder, helaas was de vogel niet terug te vinden. Op 9 mei wordt er weer een Buffelkopeend gezien op het Naardermeer, de dagen erna volgen meer waarnemingen. Op dezelfde dag is het toch nog voor flink wat vogelaars weggelegd om de Zwarte Ibis te zien te krijgen. De vogel laat zich de gehele dag bewonderen langs de Noord Ervenweg. Ook de dagen daarop wordt de vogel nog enkele malen gezien. Op 10 mei verblijven er drie Kanoeten op de eilandjes bij Huizen en op 12 mei roept de eerste Kwartel in de Bovenmeent. Op 13 mei verschijnt de eerste Temmincks Strandloper in de Bovenmeent. Er zullen er meerdere volgen. Ook vliegt er die dag een vrouwtje Grauwe Kiekendief door de Eempolders.

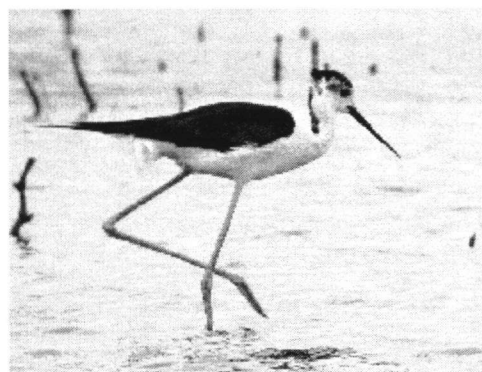
Op 14 en 15 mei worden er voor het eerst fiets-Big Days in het Gooi gehouden. Op 14 mei blijft de teller steken op 130 en 15 mei op maar liefst 139 soorten. Beide dagen kenmerken zich door enorme steltloper trek, overal worden enorme groepen Tureluurs, Regenwulpen, Zilverplevieren, Kanoeten, Bonte Strandlopers en zelfs een Rosse Grutto opgemerkt, veelal laag vliegend boven bossen en heidevelden. Ditmaal wordt de Buffelkopeend waargenomen voor het kijkscherm in de Bovenmeent.

Velduil in de Bovenmeent

Foto: Harry de Klein

Op 16 mei verschijnt er een Roodpootvalk boven Breukeleveen. Ook worden er drie Steltkluten ontdekt in de Bovenmeent. Hier worden geregeld Geoorde Futen waargenomen voor het kijkscherm. Op 21 mei is er een melding van een Kleine Vliegenvanger bij de Aardjesberg. Helaas kan de vogel niet teruggevonden worden. Tijdens een zoektocht naar de vogel op 22 mei wordt hier wel een overvliegende Bijeneter gezien. Eerder blijken er drie Bijeneters bij Crailo gezien te zijn. Ook worden er enkele doortrekkende zingende Wielewalen gemeld. Op 25 mei verblijft een Velduil langdurig in de Bovenmeent: deze vogel laat zich uitstekend zien aan veel vogelaars. Vanaf 26 mei zit er een Porseleinhoen luid te roepen in Polder Achteraf. Ook roept er een vogel in de Bovenmeent. Vanaf 28 mei worden er geregeld enkele Kwartels gehoord in de weilanden achter vliegveld Hilversum maar ook in de Eempolders. De derde Roodpootvalk van het jaar vliegt op deze dag over de Bovenmeent.

Steltkluut in de Bovenmeent

Foto: Daan Schoonhoven

Juni

Juni begint goed en brengt meteen het hoogtepunt van het jaar. In polder Achteraf wordt een Kleinst Waterhoen gehoord. De daarop volgende avonden loopt het aantal roepende exemplaren op, tot minimaal vijf (en mogelijk zelfs acht). Ook bij het Naardermeer worden drie verschillende mannetjes gehoord en er worden enkele nesten gevonden. Het nieuwe beheer van beide polders werpt zijn vruchten af en van heinde en verre komen vogelaars om te luisteren naar het "Wonder van Tienhoven", zoals het al snel bekend staat. Met enig doorzettingsvermogen lieten de vogels zich zelfs redelijk bekijken.

Ook keert er een paartje Steltkluten terug in de Bovenmeent, wederom niet voor lang. Op 15 juni verschijnt er een Poelruiter in de Bovenmeent. Op 25 juni vloog er een Kwak over polder Achteraf, richting Loosdrecht. Op 28 juni staan er twee Kleine Zilverreigers langs het spoor bij het Naardermeer.

Juli

De Kleinst Waterhoenders gaan de eerste weken van juli nog rustig door met roepen. Op 11 juli verschijnen er drie Rosse Grutto's en zeven Krombekstrandlopers op de eilanden bij de Huizerpier. Op 12 juli wordt er weer een Poelruiter gezien in de Bovenmeent. Hier worden in juli ook geregeld Waterrallen en Porseleinhoenders gezien, beide met jongen. Op 25 juli is er kortstondig een Reuzenster aanwezig als mede een Kleine Zilverreiger.

Augustus

Op 2 augustus verschijnt de eerste Reuzenster op de eilanden bij de Huizerpier. Een Zwarte Wouw vliegt over de Franse Kampheide. Op 3 augustus wordt een Witvleugels tern waargenomen in de Bovenmeent. Ook in augustus worden daar nog Porseleinhoenders en Waterrallen gezien. De eerste Visarenden worden weer in het Gooi gezien. Op 18 augustus vliegt er een Rode Wouw over Muiden. Ook wordt er een Duinpieper gezien op de Westerheide, alsook een Grauwe Kiekendief boven het Naardermeer. 20 augustus worden twee Dwergsterns gezien, vliegend over Polder Achteraf. Op 27 en 28 augustus wordt tweemaal kort een Zwarte Ibis waargenomen rondom het Naardermeer. Vanaf 29 augustus zitten er geregeld drie Reuzenster bij Huizen.

*Reuzenster bij Huizen
Foto: Christian Brinkman*

September

De Reuzenster van Huizen blijven tot minimaal 4 september hangen. Ook worden er enkele Geelpootmeeuwen bij de Huizerpier gezien en geregeld een Pontische Meeuw. Een Roerdomp wordt op de 4^e weer eens gezien in de Bovenmeent. Er trekken in de maand september tientallen Visarenden over het Gooi, waarvan er meerdere enkele dagen op bekende plekken blijven hangen. Op 18 september worden er zelfs vijf exemplaren bij elkaar gezien in de Bovenmeent. Onverwacht brengt een Visarend een bezoek aan de speciaal opgestelde visarendnesten bij het Naardermeer. Op 13 september zit er weer een Steenloper bij de Huizerpier, de soort wordt dit jaar opvallend vaak waargenomen. Op 17 september wordt er kortstondig een adulte Roze Spreeuw gezien in een groepje Spreeuwen bij de Huizerpier. Op 29 september wordt er een Zwarte Ibis gezien in de Keverdijkse Polder.

Op de telpost in het Corverbos wordt dit jaar druk geteld. Er worden veel uren gemaakt en de in de afgelopen jaren opgebouwde dagrecords sneuvelen bij bosjes. Na twee Duinpiepers en twee Ortolanen in augustus, zijn de hoogtepunten van september: een Zwarte Wouw (op 4 september), zeven Duinpiepers, een Europese Kanarie en twee IJsgorzen.

Oktober

Op 2 oktober wordt er een Grote Pieper in de Bovenmeent gezien. Op dezelfde dag zijn er twee Zilverplevieren aanwezig bij Huizen. Op 4 oktober wordt de vierde Roodpootvalk van het jaar gezien, ditmaal bij het Naarderbos. Op 7 oktober laat een Roerdomp zich weer eens zien in de Bovenmeent.

Op 11 oktober is een Bladkoning kortstondig aanwezig bij de volkstuintjes bij Muiden. 14 oktober blijkt er nog een Porseleinhoen aanwezig in de Bovenmeent, erg laat voor deze soort. Ook verblijven er nog lange tijd enkele Zwarte Ruiters. Op 15 oktober wordt op dezelfde plek een Bokje gezien. 22 oktober verschijnt een (waarschijnlijke) Kleine Jager bij de eilanden van Huizen. De vogel is erg vliegerig en laat zich aan niet veel mensen zien. Op 25 oktober wordt een Kuifduiker gezien op het IJmeer bij Muiden. De dagen erna worden op dezelfde plek ook twee Geoorde Futen waargenomen. Op 26 oktober vliegt er nog een Boerenwaluw langs het Tienhovens Kanaal en zit er een Klapekster op de Zuiderheide. Op 28 oktober wordt er een late Ortolaan opgestoten op de Bussumerheide.

Op 28 oktober vliegt ook de 100.000^e vogel van het seizoen langs de telpost in het Corversbos. Verder in oktober als krenten: een Roodpootvalk, een Poelsnip, zes Strandleeuweriken, vijf (!!!!) Grote Pieper, een Roodkeelpieper, twaalf Beflijsters, een Europese Kanarie, tien IJsgorzen, vier Sneeuwgorzen en veertien Geelgorzen.

*De eerste Kleine Zwanen komen terug
Hier met een Knobbelswaan bij Muiden
Foto: Christian Brinkman*

November

1 November brengt een Kortteenleeuwerik die optrekt met een groep Boomleeuweriken in het Corversbos. Helaas is de vogel door slechts één gelukkige (jarige) gezien. Op 9 november vliegt er een Rode Wouw over de Bovenmeent. Op dezelfde dag laat een Klapekster zich zien bij 't Bluk. Op de 18e worden twee vrouwtje Grote Zee-eend gezien op het Gooimeer bij Huizen. Hier is ook een Kuifduiker aanwezig. De volgende dag zijn de vogels spoorloos verdwenen, maar worden er wel vier vrouwtje Zwarte Zee-eend gevonden,

zo mogelijk nog schaarser in het binnenland dan Grote Zee-eend. Ook de Witoogend is weer aanwezig in de grachten van de Vesting. De eerste Middelste Zaagbekken worden weer gezien op het Gooimeer. Op 23 november vliegt een Roodkeelduiker langs de Huizerpier, strak richting West.

*Ook op de ringpost worden Barmsejzen gevangen
Foto: Christian Brinkman*

Op de telpost worden inmiddels de eerste invasie verschijnselen zichtbaar. Nooit eerder vlogen er zoveel Barmsejzen langs, waarvan de determineerbare vogels bijna allemaal Grote Barmsejzen bleken te zijn (totaal 291 vogels). Deze invasie werd in het hele land opgemerkt. Ook komen in november, net als in 2004 de eerste trompet Goudvinken langs. Goudvinken met een roep die pas in 2004 werd vastgesteld, lijkend op een kindertrompetje. Er vliegen in november maar liefst 31 van deze vogels langs. Verder in november langs de telpost: een Rotgans, twee Bokjes, zeven Geelgorzen en een Zwarte Zwaan. Voor het eerst in de geschiedenis komt de magische 200.000 in het vizier.

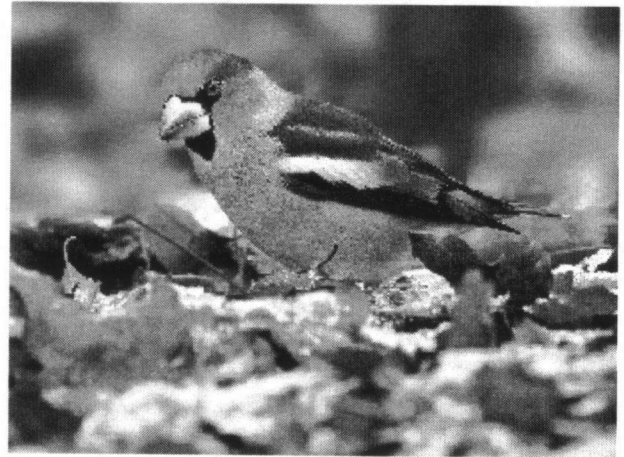
December

Op steeds meer plekken worden Barmsejzen waargenomen, de Huizerpier blijkt een goede plek te zijn waar de vogels soms tot op 1 meter te benaderen zijn. Op 3 december vliegt er een roepende adulte man Witbandkruisbek tussen een groep Kruisbekken over de telpost in het Corversbos. De groep is erg vliegerig, maar laat zich af en toe in de boomtoppen zien, waarbij de Witband er telkens uitspringt. Op 5 december vliegt er weer eens een Rode Wouw over het Gooi, ditmaal over de Aardjesberg. Op de 11^e wordt de eerste Pestvogel van deze winter weer waargenomen, in Huizen. Ook nu zullen er weer veel volgen.

Een Slechtvalk laat zich op de 10^e zien in de Eempolders. Op 18 december vliegen zowel een Roodkeel- als een Parelduiker langs de Huizerpier. Op dezelfde dag wordt het mannetje IJseend daar ook weer ontdekt (voor zijn vijfde winter!). Ook het mannetje Eider en het mannetje Witoogeend worden weer op hun gebruikelijke plekken aangetroffen. Op 18 december wordt ook een Roerdomp gezien bij de Wijde Blik. Op 22 december is er een melding van een Dwerggans uit de Heintjesrak- en Broekerpolder. Zoekacties op de 23^e leveren helaas niets op, wel worden twee verdachte Canadese Ganzen, van de ondersoort *taverneri* gezien, beide vogels blijken geringd en zijn dus waarschijnlijke escapes. 25 december vliegen er drie Dwergganzen over Bussum. Steeds meer Pestvogels worden gezien, elf bij de Hilversumse Meent, negentien in Huizen, 21 in Hilversum Noord en 33 in Hilversum Zuid. Als klap op de veelvuldig afgestoken vuurpijlen, wordt er op 30 december een Paarse Strandloper ontdekt bij de Huizerpier. De vogel blijkt ook de volgende dag nog aanwezig te zijn. Voor zover na te gaan, was de laatste melding van deze soort in 1955. Ook zijn er op deze dag drie Bonte Strandlopers aanwezig.

De eindstand van de telpost Corversbos bleef steken op een ongeëvenaarde 201.733 vogels. In

totaal is er ruim 247 uur geteld in de afgelopen maanden.

Appelvink
Foto: Arie van den Hout

Al met al is het een mooi vogeljaar geweest. We hebben twee keer flinke toeloop van landelijke vogelaars gehad (Kleinst Waterhoenders en Taigaboomkruipers). Ik hoop natuurlijk dat 2006 net zo'n mooi jaartje mag worden. Voor de statistici onder ons.... Van de 238 soorten in 2005 heb ik er zelf 226 mogen aanschouwen. Ik heb dit jaar voornamelijk in het Gooi gevogeld (en gevlinderd) en daarbij ruim 3000 kilometer gefietst..... Ik kan wel zeggen dat ik flink zitvlees heb opgebouwd!